

Jan Gromnicki

Konferencja "Archiwa polskie wobec wyzwań XXI wieku" : Toruń 2-4 września 1997 r.

Ochrona Zabytków 50/4, 403

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KONFERENCJA „ARCHIWA POLSKIE WOBEC WYZWAŃ XXI WIEKU”, TORUŃ 2–4 WRZEŚNIA 1997 R.

Konferencja pod powyższym tytułem odbyła się z okazji Walnego Zjazdu Stowarzyszenia Archiwistów Polskich i zgromadziła licznych pracowników archiwów państwowych i zakładowych, oraz konserwatorów archiwaliów. Obrady konferencji odbywały się w dogodnych warunkach, stworzonych przez gościny Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, w ramach posiedzeń plenarnych, a także w sześciu sekcjach obejmujących problematykę: archiwów zakładowych w systemie zarządzania (I), archiwów instytucji i towarzystw naukowych (II), archiwów instytucji życia publicznego (III), edukacji (i dokształcania) archiwistów (IV), informatyki w archiwach (V) oraz konserwacji archiwaliów (VI).

Problematyka prac sekcji konserwatorskiej obejmowała szczególnie „*stan i potrzeby w zakresie opieki nad zabytkami piśmiennictwa i archiwaliami*”, jak zresztą brzmiał tytuł referatu P. Wojciechowskiego, otwierającego jej prace. Problematyką dorobku Centralnego Laboratorium Konserwacji Archiwaliów przy Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie zajęły się w swych wystąpieniach B. Bąkowska i T. Tyfon. Grupę wystąpień dotyczących ściśle problematyki metod konserwacji zapoczątkował referat A. Strzelczyk, poświęcony masowemu zakwaszaniu dokumentów papierowych w magazynach archiwalnych i jego zwalczaniu. Z kolei przedstawiono zagadnienia konserwacji archiwaliów w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Spożywczego w Szreniawie (H. Nowicka), Archiwach Archidiecezjalnych w Poznaniu i Gnieźnie (ks. K. Lutyński i ks. M. Aleksandrowicz), zagadnienia profilaktyki i konserwacji zbiorów w archiwach Krakowa i Bibliotece Jagiellońskiej, wreszcie kwestię konserwacji dokumentów pergaminowych z pieczęciami woskowymi w praktyce Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (E. Ja-

blońska). Szeroka dyskusja przeprowadzona w ramach obrad tej sekcji, obejmowała problemy warsztatu konserwatorów, dokumentalistów, zagadnienia metodyczne, organizacyjne i placowe.

Dla środowiska konserwatorskiego mogą być interesujące również obrady innych zespołów. W ramach prac sekcji „Informatyka i archiwa” omówiony został obszernie światowy dorobek w zakresie zastosowań informatycznych w archiwistyce, scharakteryzowano też użytkowane w kraju systemy i bazy danych, możliwości wykorzystania lokalnych i światowych systemów, doświadczenia w wykorzystywaniu techniki komputerowej i archiwizacji dokumentów elektronicznych z terenu Australii, USA i Europy Zachodniej. W ramach sekcji „Archiwa instytucji życia publicznego”, przedstawiony został dorobek archiwalny oraz charakterystyka zasobów najważniejszych, wybranych placówek naukowych, niektórych partii politycznych, związków zawodowych, jak też klasztorów. Wiele miejsca poświęcono edukacji i dokształcaniu archiwistów w Polsce i na świecie w ramach sekcji IV oraz odbywającego się równolegle w drugim dniu Zjazdu posiedzenia Komitetu Wykonawczego Sekcji Edukacji i Kształcenia Międzynarodowej Rady Archiwów.

Zarówno obrady plenarne, jak też sekcji I „Archiwa zakładowe w systemie zarządzania”, obejmowały podstawowe problemy polskiej archiwistyki, zagadnienia prawne (w tym informację o pracach nad nową ustawą archiwalną), stosunków międzynarodowych i działalności polskich archiwistów na tym polu, polskich zbiorów archiwalnych zagranicą, w tym ośrodków emigracyjnych, charakterystykę zbiorów wybranych krajowych archiwów zakładowych, jak również m.in. zagadnienia kryteriów wartościowania dokumentacji aktowej i technicznej, jakże ważnej dla planowania przestrzennego, ale także dla celów konserwatorskich.

Jak wynikało z treści referatów, a może szczególnie z wystąpień licznych dyskutantów, wiele problemów, poczynawszy od potrzeby uzgodnień wspólnych niekiedy problemów prawnych, metodyki i organizacji zaplecza konserwatorskiego, statusu konserwatorów pracujących w środowisku archiwalnym, ale również praktyki działania archiwów zakładowych, czynnych przecież we wszystkich instytucjach, choć nie zawsze docenianych, są wspólne lub bardzo zbliżone w obu środowiskach, archiwalnym i konserwatorskim, jednak również w muzealnym, nie wyłączając doświadczeń organizacyjnych. Przejęcie bowiem przez Archiwa Państwowe odpowiedzialności za nadzór, ochronę i przechowanie krajowego zasobu archiwalnego, wydaje się mieć odniesienia w niegdysiejszej sytuacji państwowej służby konserwatorskiej przy znanych jej konsekwencjach dla stanu zabytków w Polsce. Wynikający stąd postulat współpracy służb konserwatorskich i muzealnych jest zresztą praktycznie realizowany na różnych szczeblach, szczególnie Archiwów Państwowych i Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków, także w postaci wspólnych wydawnictw Towarzystwa Opieki nad Zabytkami i Archiwum Państwowego w Płocku, przechowalnictwa akt itp. Akcja przekazania w opiekę Ośrodkowi Dokumentacji Zabytków akt PP PKZ i jego regionalnym ośrodkiem, odbyła się za zgodą i pod opieką Archiwów Państwowych. Pomocy Archiwom w zwalczaniu skutków powodzi udzielił Generalny Konserwator Zabytków, finansując zakup specjalistycznego sprzętu konserwatorskiego.

Zainteresowanych bardziej szczegółowym zakresem problemów poruszonych w ramach Zjazdu, odesłać można do udostępnionego w ramach Zjazdu I tomu jego *Pamiętnika* zawierającego większość wygłoszonych referatów, oraz do zapowiedzianego, kolejnego tomu, w którym znaleźć się mają kolejne referaty i materiały dyskusji.

Jan Gromnicki